

1. Trong bản kế ước và quy tắc NCS theo cơ quan nhận vào, bạn có tự do hay bị thúc ép để viết không?

*Theo chính phủ Nhật, NCS và TTS phải được tự do, việc thúc ép làm kế ước không được chấp nhận, hơn nữa, luật pháp Nhật được ưu tiên hơn bản kế ước, bạn hãy làm bài kiểm tra dưới đây, để biết được câu trả lời cho mình.

- Hộ chiếu là vật sở hữu riêng của mỗi người, nên họ phải là người được quyền nắm giữ. Cơ quan, hãng xưởng nhận vào sẽ đơn phương nắm giữ nếu người đó không biết. Đương nhiên đây là việc làm trái pháp luật, cho dù trên danh nghĩa nắm giữ để “phòng việc bị thất lạc”, ... nhưng thực tế là chống việc bỏ trốn, bản thoả thuận dấu có cũng bị coi là không chính đáng.

- Việc trừ tiền từ thù lao nghiên cứu hay từ tiền lương trên danh nghĩa tiền tiết kiệm hay phí quản lý không rõ ràng sẽ không được chấp nhận.

- Hạn chế việc đi lại, hạn chế việc sở hữu điện thoại, cấm tiếp xúc với các đoàn thể nhân quyền, tổ chức công đoàn lao động, hoặc cấm gặp người thứ ba là hành động phạm pháp, vì đã vi phạm nhân quyền của bạn.

- Bản kế ước và tất cả các bản thoả thuận phải: Được giải thích bằng ngôn ngữ mà người đó hiểu, nội dung phải cùng được xác nhận.

Bản thân người đó phải được giữ một bản.

Nếu có thắc mắc, được tư vấn từ những đoàn thể chuyên trợ giúp cho người lao động nước ngoài.

2. Khi thành TTS, những khoản nào sẽ bị khấu trừ từ tiền lương ?

3. Tiền lương của bạn có bị thấp hơn so với những nhân viên người Nhật khác không ?

*Đối với những TTS có tay nghề sẽ áp dụng theo luật lao động của Nhật, được bảo vệ quyền lợi như những lao động người Nhật. Thông thường, từ tiền lương sẽ trừ ra: tiền thuế, tiền

bảo hiểm xã hội, tiền nhà của hãng và tiền điện, ga, nước. Bạn hãy làm bài kiểm tra dưới đây để biết bạn có bị trừ thêm những khoản không chính đáng nào không:

- Thuế thu nhập
- Tiền nhà của hãng (giá tùy từng hãng)
- Tiền bảo hiểm sức khoẻ
- Tiền điện, ga, nước (giá tùy từng hãng)
- Tiền bảo hiểm thất nghiệp

- Tiền trợ cấp cho NCS năm đầu là tiền sinh hoạt vì vậy hãng xưởng không được quyền trừ tiền, dấu với lý do tiền nhà của hãng hay tiền thiết bị.

- Nội dung của bản kế ước giữa hãng xưởng và TTS theo Bộ tư pháp Nhật quy định: TTS có tay nghề phải được nhận lương cao hơn những nhân viên người Nhật khác cùng nơi làm việc.

4. Bạn phải làm thế nào khi phải làm thêm giờ, hoặc làm vào ngày nghỉ nhưng vẫn không được trả thêm tiền ?

*TTS có tay nghề được quyền đòi hỏi tiền làm thêm giờ.

- Một tuần làm việc từ 40 giờ trở lên được coi là đã làm thêm giờ, nếu:

Làm thêm vào ngày thường sẽ được thêm 25% tiền lương. Làm thêm vào ca đêm (từ 10 giờ tối đến 5 giờ sáng) sẽ được thêm 50% tiền lương.

Làm vào ngày nghỉ sẽ được thêm 35% tiền lương.

- TTS được quyền yêu cầu hãng xưởng trả tiền cho những giờ làm thêm trước đây chưa được trả. Khi đó, những bằng chứng cần thiết là: bản chi tiết tiền lương, thẻ bấm giờ làm việc, lịch làm việc hay sổ tay ghi lại giờ làm việc mỗi ngày.

- Đối với những NCS, luật pháp quy định ngoài thời gian nghiên cứu cấm không được làm việc, vì vậy bạn có quyền từ chối làm thêm giờ.

5. Không biết được nghỉ phép (vẫn có lương) bao nhiêu ngày ?

*Những TTS có tay nghề có thể lấy những ngày phép mà vẫn được hưởng lương.

- Nửa năm sau khi thành TTS sẽ được 10 ngày phép có lương, sau đó 1 năm sẽ là 11 ngày phép có lương.

- Cơ quan, hãng xưởng nhận vào không được quyền yêu cầu hay quyết định ngày nghỉ phép.

6. Vì bị tai nạn lao động trong giờ làm việc nên phải đi bệnh viện và nghỉ làm vài ngày, bạn có bị trừ lương không?

*Ngoài những bảo hiểm khi vào hãng xưởng cho TTS và NCS, TTS còn có quyền hưởng bảo hiểm tai nạn lao động.

- Bị thương trong lúc lao động, TTS có quyền đòi hỏi nhận bảo hiểm tai nạn lao động nếu những nhận được thương tích. Tiền trợ cấp gồm : tiền điều trị, tiền nghỉ việc. Nếu bị đứt mất ngón tay, hoặc những trường hợp khác gây thương tật về sau... sẽ được nhận tiền thương tật và tiền trợ cấp gia đình.

- Dù là NCS, nếu thực tế công việc của người đó là lao động, sẽ được quyền hưởng bảo hiểm tai nạn lao động.

- Đơn xin bảo hiểm tai nạn lao động sẽ có thời hạn: Chỉ được yêu cầu tiền điều trị, tiền trợ cấp nghỉ việc trong vòng 2 năm sau tai nạn.

Tiền thương tật và tiền trợ cấp lao động trong vòng 5 năm sau tai nạn.

- Bạn phải chuẩn bị sớm giấy chứng thương của bác sĩ

7. Vì lý do việc kinh doanh của hãng đi xuống mà bị sa thải, bạn có phải lập tức trở về nước hay không?

8. Hãng bị phá sản, lập tức làm giấy tờ cho bạn về nước, bạn có phải trở về nước hay không?

*Theo Bộ luật lao động của Nhật, hãng xưởng không có quyền sa thải nhân viên nếu không có lý do chính đáng. Hãng xưởng chỉ được quyền sa thải khi nhân viên phạm vào những lỗi sau : Hiệu quả

công việc không tốt, tỏ ra không có năng lực làm việc, nghỉ không phép nhiều lần, phạm tội thâm thụt công quỹ.

- Bộ luật lao động quy định, nhân viên ở những hãng bị phá sản có thể chuyển đến những hãng chịu tiếp nhận khác.

- Vì lý do kinh doanh sa sút, nên hãng cần điều chỉnh lại nhân sự. Việc sa thải chỉ được thực hiện nếu hội đủ 4 điều sau :

- 1) Cần sa thải
- 2) Cố gắng tránh sa thải
- 3) Tuyển người hợp lý
- 4) Trao đổi ý kiến với người lao động...

- Trước khi sa thải, chủ hãng phải gửi giấy báo trước 30 ngày, trên có ghi rõ số tiền sẽ bồi thường, nếu thời hạn báo trước quá ít, tiền bồi thường phải hơn 30 ngày lương thường. Trên giấy báo sa thải nếu không ghi khoản tiền bồi thường là hãng xưởng đã vi phạm Bộ luật lao động của Nhật.

Ví dụ: Hãng B khi bị đóng cửa, TTS ở hãng đó đã liên kết lại thành một công đoàn lao động, họ đã tranh đấu đòi được chuyển qua làm tại một hãng khác (với cùng điều kiện như hợp đồng trước) và họ đã thắng. TTS khi gia nhập vào công đoàn lao động sẽ được luật pháp bảo vệ. Sự thỏa hiệp của công đoàn lao động với hãng xưởng không những đem lại chỗ làm mới, mà được thêm một số điều kiện khác tốt hơn cho người lao động.

9. Bạn có sợ bị cưỡng chế về nước khi muốn khiếu nại những vấn đề của hãng ?

*Bạn không nên một mình thoả hiệp trực tiếp với hãng xưởng, khả năng bị cưỡng chế về nước sẽ giảm nếu có sự hiện diện của người thứ ba.

Hãng xưởng đó không thể làm điều gì sai trái trước vật chứng chính đáng của bạn, cùng với sự chứng giám của người thứ ba.